

Signalenkaart Ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is grensoverschrijdend gedrag naar ouderen toe door een persoon van wie de oudere afhankelijk is. Het kan plaatsvinden door bijvoorbeeld de partner, kinderen, neven, nichten of buren. Ook professionals zoals een zorgmedewerker, arts of tuinman kunnen zich hier schuldig aan maken. De mishandeling kan zowel bewust als onbewust plaatsvinden.

Wat zijn mogelijke signalen?

Onderstaande opsomming is geen checklist waarmee je kunt bepalen of ouderenmishandeling plaatsvindt. Doorloop als professional altijd de stappen van de meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling. Ga na of er meerdere signalen naast elkaar bestaan. Heb je vragen of twijfel je of je het wel goed ziet, dan mag je altijd contact opnemen met Veilig Thuis Utrecht voor advies.

Lichamelijke mishandeling

(slaan, knijpen, vastbinden of het geven van te veel/weinig medicatie)

- blauwe plekken
- snij- schaaf- of brandwonden
- zwellingen, striemen aan polsen en/of enkels
- kneuzingen
- onverklaarbaar letsel
- versuffing en apathie door overdosering medicijnen
- onsamenhangende en tegenstrijdige verklaringen voor verwondingen door de oudere enerzijds en de verzorger anderzijds

Psychische mishandeling

(uitschelden, bedreigen, kleineren, manipuleren, isoleren)

- gevoelens van angst, verdriet, depressiviteit
- verwardheid
- overdreven schrikreactie bij plotselinge geluiden of gebeurtenissen
- apathie
- slaapproblemen
- oudere niet alleen mogen spreken

Verwaarlozing

(onregelmatige verzorging, geven van onvoldoende voeding/vloeistof)

- plotselinge vermagering
- uitdroging
- vervuiling van oudere en/of zijn of haar huis
- onderkoeling
- klampgedrag
- lege koelkast, vies beddengoed

Financiële uitbuiting

(stelen van spullen, financieel kort houden, oneigenlijk gebruik van pinpas)

- plotselinge schulden
- huurachterstand
- onverklaarbare geldopnames
- onvoldoende voorzieningen in huis
- weigeren informatie te geven over financiële situatie
- verdwijnen van waardevolle spullen en/of geld

Seksueel misbruik

(ongevraagd aangerakt worden, gedwongen naar porno kijken, verkrachting)

- bloedvlekken in kleding, luiers en/of beddengoed
- geslachtsziekten
- kneuzingen aan de binnenkant van de dijen
- problemen met zitten en lopen
- hevige onrust bij (ont)kleden, wassen of onderzoek.

Overbelaste mantelzorg

(door overbelasting of onwetendheid onbedoeld over de grenzen van goede zorg heengaan)

De verzorger vertoont verschijnselen van overbelasting:

- oververmoeid
- slaapproblemen
- depressief en/of heeft geen tijd meer voor andere dingen
- probeert hulpverleners buiten de deur te houden.

Definitie Ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is al het handelen of het nalaten van handelen van iemand die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met de oudere (iemand van 65 jaar of ouder) staat, waardoor de oudere lichamelijke, psychische en/of materiële schade lijdt. Hierbij is de oudere gedeeltelijk of volledig afhankelijk van deze persoon.

Praat erover

Maak jij je zorgen of herken je bepaalde signalen? Dan ben je vaak niet de enige die iets heeft gemerkt. Praat erover met iemand in jouw omgeving die de oudere ook kent. Samen kun je bepalen of er mogelijk iets aan de hand is en wat je het beste kunt doen.

Besprek je zorgen ook met de oudere zelf. Dat is niet makkelijk, omdat je vaak niet weet wat er precies aan de hand is. Daarnaast kan het zijn dat de oudere zich schaamt en het probleem verborgen wil houden. Het kan ook zijn dat jouw vermoedens niet kloppen. Toch is het belangrijk om het gesprek aan te gaan. Zorg dat het geen taboe is. Samen kun je bespreken of er daadwerkelijk iets aan de hand is en of er iets moet veranderen.

Veilig Thuis Utrecht

Maak je je zorgen over iemand, dan kun je dit ook bespreken met een medewerker van Veilig Thuis Utrecht. Ook als je niet zeker weet of er iets aan de hand is. Je hoeft geen namen te noemen om advies te krijgen. Je krijgt een medewerker aan de telefoon die aandachtig naar je verhaal luistert. De medewerker zet samen met jou alles op een rij, beantwoordt je vragen en geeft informatie en advies. Samen bekijken jullie welke stappen je kunt ondernemen, of professionele hulp nodig is, en zo ja, welke hulp.

Veilig Thuis Utrecht

Tiberdreef 8, 3561 GG Utrecht
0800-2000 (gratis, 24/7 bereikbaar)
veiligthuis@samenveilig.nl
www.veiligthuisutrecht.nl

Kinderen, volwassenen, ouderen en professionals kunnen bij ons terecht voor advies of een melding over (vermoedens van) kindermishandeling, huiselijk geweld, ouderenmishandeling, verwaarlozing, misbruik of mensenhandel. Voor jezelf of als je je zorgen maakt over iemand anders.

Veilig Thuis Utrecht is onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland